

KARTA INFORMACYJNA O PRZEDMIOCIE STUDIÓW

PROF. ZW. DR HAB. KAROL B. JANOWSKI

Kod przedmiotu	
Nazwa przedmiotu	HISTORIA POLSKI XX wieku
Zaszeregowanie przedmiotu	Przedmiot kierunkowy
Tryb i poziom studiów dla jakich obowiązuje przedmiot	Dzienne (oraz zaoczne), pięcioletnie jednolite studia magisterskie
Rodzaj przedmiotu	Kanoniczny
Założenia przedmiotu	Wiedza nt. faktów oraz procesów społeczno-politycznych ważnych dla dziejów Polski w XX wieku.
Formy zajęć	Wykład 60 h Ćwiczenia 30 h.
Cele (ogólne) przedmiotu	Przedmiotem wykładu będą dzieje Polski w XX w. W trakcie wykładu zostaną ukazane węzłowe dla społeczeństwa polskiego wydarzenia i procesy, które decydowały bądź wpływały na jego tożsamość narodową, pozycję polityczną wśród narodów i państw Europy i świata oraz zdolności zaspokajania celów i interesów społeczno-ekonomicznych i politycznych. Historia Polski zostanie ujęta jako proces, w ramach którego, wprawdzie I połowa wieku zostanie uwzględniona, jednakże szczególna uwaga zostanie poświęcona wydarzeniom z drugiej połowy wieku, poczynając od zakończenia II wojny światowej, po wydarzenia 1989 r., otwierające przeobrażenia, składające się zmianę rewolucyjną. Realizacja przedmiotu konweniuje z przedsięwzięciami mającymi na celu kreowanie absolwenta politologii, zdolnego sprostać wymaganiom scientystycznym i edukacyjnym oraz potrzebom życia społeczno-politycznego.
Zakres tematyczny i chronologiczny przedmiotu	Dzieje Polski w XX wieku
Zagadnienia obowiązkowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miejsce Polski w Europie u progu XX wieku. Polacy i sprawa polska w przeddzień i w czasie I wojny światowej. 2. Odrodzenie państwa polskiego oraz proces jego scalania. Demokracja, parlamentaryzm, konstytucja, zróżnicowanie polityczne oraz jego skutki. Naród polski wobec zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych a polityka państwa. Bilans 20-lecia międzywojennego. 3. Agresja Niemiec wobec Polski – wybuch II wojny światowej. Naród polski wobec okupacji niemieckiej i radzieckiej. Walka Polaków o przetrwanie oraz odzyskanie państwa a interesy i polityka koalicji antyhitlerowskiej. Polska w powojennym porządku politycznym. 4. Polska w nowych granicach z nowym porządkiem ustrojowo-politycznym oraz nowym sojusznikiem. Przesłanki, okoliczności oraz warunki zwycięstwa nowego reżimu. Dominacja biurokratycznej (stalinowskiej) wersji socjalizmu; między totalitaryzmem a autorytaryzmem. 1956 r. – na drodze od doktrynalnego (biurokratycznego) ku „realnemu” socjalizmowi. Konflikty społeczno-polityczne (1956, 1970, 1980) – ich natura, charakter i skutki. Polska polityka międzynarodowa. 5. U źródeł sierpniowej (1980) rewolty. Umowy społeczne – ich sens, charakter oraz znaczenie. „Solidarności” cele i metody działania. 6. Polska 1981-1989; między konfrontacją a porozumieniem. Stan wojenny, ramy polityczno-prawne, pacyfikacja i legislacja. Próby powrotu do stanu „ante Augustum” – skutki i efekty. Kościół katolicki wobec zmagają politycznych; jego priorytety i cele. 7. Kryzys strukturalny „realnego socjalizmu”. Impas polityczny i poszukiwanie dróg wyjścia. Kontekst międzynarodowy. Idea „okrągłego stołu”, przebieg obrad oraz ich efekty społeczne i ustrojowo-polityczne – zmiany prawno-konstytucyjne. U progu przeobrażeń ustrojowo-politycznych. Kościół katolicki wobec rozwoju sytuacji politycznej (ustawodawstwo „kościelne”). 8. Wybory parlamentarne 1989 r. i ich rezultaty. Tryumf „Solidarności” i jej droga ku dominacji politycznej. Zmiana systemowa, „aksamitna rewolucja” – odrzucenie doktrynalnego „balastu”; redefinicja praktyczna programu związkowego (z 1981 r.) – ku rozwiązaniom liberalnym. 9. Lata 90-te w Polsce. Demokratyzacja stosunków politycznych. Przeobrażenia systemu politycznego. Wybory parlamentarne 1991, 1993, 1997, 2001, 2005. Wybory do Parlamentu Europejskiego 2004. Wybory na prezydenta RP 1989, 1990, 1995, 2000, 2005.
Punktacja ECTS	10
Warunki uzyskania punktów ECTS	Warunkiem przyznania punktów jest uzyskanie zaliczeń z oceną obejmującą oba semestry, zaliczenia z wykładów oraz zdanie egzaminu
UWAGI	

LITERATURA

Literatura obowiązkowa:

C. Brzoza, A. L. Sowa: Historia Polski 1918-1945. Poznań 2006.

A. Czubiński: Historia Polski XX wieku. Poznań 2003.

K.B. Janowski: Źródła i przebieg zmiany politycznej w Polsce (1980-1989). Wyd. I ew. II, Toruń 2003 ew. 2004.

Literatura uzupełniająca:

A. Dudek: Pierwsze lata III Rzeczypospolitej 1989-1995. Kraków 1997.

A. L. Sowa: Od Drugiej do Trzeciej Rzeczypospolitej (1945-2001) Kraków 2001

Wymagania wykładowcy:

Przyswojenie przez studentów wiedzy przewidzianej programem przedmiotu; jej poziom stwierdzony poprzez złożenie egzaminu

Warszawa, 2009.